192. szám.

A „KELET“ előfizetési dija:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Fél évre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.
Szerkesztői és kiadói szállás: főtér 4-ik szám.
Kéziratok nem adatnak vissza.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr.
Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapesten: Haasenstein- és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapesten Szervitatér 5. sz.
Nyilttéri czikkek
gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Tizedik évfolyam. 1880. Kolozsvár, vasárnap, augusztus 22

SZÉLBALI DOLGOK.

(Sr.) Gyönyörködhetik a szélbali közönség hirlapirodalmában. Legfőbb hirlapirói egymást legazemberezték és a legválogatottabb személyes sértésekkel és piszkolódásokkal illeték. Az ember zavarban van azzal, hogy mi igaz, mi túlzás van a kölcsönös vádakban. De egy alternativa bizonyos, vagy alaptalanok a vádak és akkor fogalmat szerezhetünk azon indokokról és túlzásokról, melyek alapján minket, ellenfeleiket vádolják a nemzet előtt; mert ha egymást „irodalmi kapczabetyár“-nak, történetesen alaptalanúl vádolják, akkor mi alapja lenne annak a vádnak, melyet ellenfeleikre szórnak, minden áldott nap a nemzet előtt. Ha pedig alapos a vádjuk, bármely részben és bármely irányban, akkor mi alapon és jogon állanak elő, hogy a nemzetnek Catói legyenek és mindennap itéletet tartsanak elevenek és holtak felett? Pedig ezt a kérdést annyival is méltóbban vethetjük fel, mert saját „közönségük“ köréből közöltek magok leveleket, melyekben kijelentik, hogy szégyenletükben kimennek a szobából, ha csak emlitik is a pártok — a Verhovay-ügyet. Pedig hát ez nem áll magában, ott van a Verhovay számtalan czélzása, (lapjában tehát nyilvánosan) egyfelől Eötvös K., másfelől Csávolszky ellen. Ha más emberre estek volna ily czélzások, azokat el nem hallgatta volna; ha ők jónak látják azt, pártszempontból vagy bármely más tekintetből elhallgatni, az az ő jussok; de ez által egyátaljában nem oszlatják el a gyanút, hanem csak nevelik és sötét homályban hagynak oly dolgokat, melyeket legjobb megvilágitani, hogy az alaptalan gyanú eloszoljon.

De hát legyen bár a dolog igy vagy úgy, tény az, hogy a szélbal hirlapirói és egyszersmind legtevékenyebb tényezői rettenetesen lefestették egymást a nemzet előtt, mely most láthatja, mennyire komoly és mennyire higadt, kiképzett jellemü államférfiak vezetik „közvélményét.“ Es ebből itélhet sok mindenről. Mert ha hirlapirodalmának ilyen tényezői vannak, akkor méltán gondolkozóba eshet az „elvhü hazafi“, hogy vajjon, mi lenne belőlük, a sok nagy elv és rettenetes nagy igéretek mellett, ha történetesen többségre jutnának. Talán most, midőn mindenfelől azt hirlelik, hogy a szélbal terjed, legalkalmasabb e felett egy kissé elmélkedni, és ügy körülnézni azon kormány és kormánypárt körül, melyet ők alakitnának. Hogy vajjon Simonyi Ernő vagy Helfy Ignácz lenne-e miniszterelnök, a felett nem sokat törjük a fejünket, mert tudjuk, hogy Irányi Dániel el nem fogadná és igy a „repreasentatió“-val egy kissé furcsán, de hát meglennénk, sőt azt hisszük, hogy a kettő közzül egyik lenne a „független Magyarország“ pénzügyminisztere is. Igaz ugyan, hogy rettenetesen persa tanokat és számitásokat hallottunk egyiktől és másiktól is, az országházban, hanem hát ezen már csak túl kell hogy tegyük magunkat. De hát ki lesz az igazságügyminiszter? Mert Irányitól praetendalja azt Eötvös Kari, a ki ösmeretes azon hires mondásáról, hogy mikor figyelmezteték négyszemközt, miszerint rettenetes bolondot állitott, egész hidegvérrel azt mondta: „Barátom, egy kis bolondsággal több vagy kevesebb, az már nem árt“, — és az is igaz, hogy a milyen erőszakos Deák-párti volt, ép oly erőszakos szélbali most. De rá leszünk szoritva a szélbali kabinet alakitásánál, mert még ilyen juristájuk nincs több. A többi tárcza felett nem is törjük a fejünket, hanem kisérjük az új kabinetet Bécsbe, a király elibe, kinek azt mondják: „Uram király, nekünk kell önálló bank, önálló hadsereg és önálló vámterület“ „nem kell delegatió és semmi közösügy.“ A király azt mondja: nekem ugyan vannak érdemleges aggodalmaim is az önök kivánalmainak czélszerüsége és igy nevezetesen a nemzetre jótékony hatása tekintetében, pl. azt hiszem, hogy az önálló hadsereg kiadásaikat tetemesen nevelni, az önálló bank most még hitelügyöket meglehetősen megzavarni, az önálló vám folytán az osztrák vám (a jogukban álló repressiókkal együtt) forgalmukra bénitólag fog hatni“ — hanem hát ha a többség akarja, legyen, de csak alkatmányos uton, minthogy pedig önöknek törvénybeigtatott és 1886-ig érvényes kétoldalu szerződésük van Ausztriával, mielőbb velem beszélnének, követeljék tőle, hogy adja fel a közös vámterületet, a közös bankot és közös hadserget, ha alkotmányos kormánya és törvényhozása bele nem egyezik, nekem és Magyarországnak esküje tiltja egyoldaluan azt felbontani. Ha tetszik 6 évig a közösügyes alapon kormányozni, melyet mindennap átkosnak mondanak, ám lépjenek kormányra, különben ne! Es a 7 szál magyar — haza menne zabot hegyezni, vagy közösügyeskedni!

Az erdélyi birtokviszonyok rendezéséről szóló törvény életbeléptetése tárgyában összehivott értekezlet, az „Orsz. Ért.“ szerint, tegnapelőtt esti ülésében folytatta tanácskodását az urbéri perekben követendő eljárásra vonatkozó határozatok fölött. Kimondatott, hogy a kereset négy példányban nyujtandó be, melyekből egy példány a felperesnek, egy az alperesnek, egy a községi elöljáróságnak és egy példány a birósságnak adandó át.

A bizonyitási eljárásra nézvé, némely módositásokkal, a perrendtartás irányadó, melyek azonban a rendeletben külön felemlitendők. — A biró a bizonyitás felvételénél nyomozólag jár el. — A tanu vallomásainak bizonyitó erejét a biróság határozza meg. — Az eskü általi bizonyitásnak helye nincs.

A tagositási engedély iránt az értekezlet oda nyilatkozott, hogy az mindenkor folyamodvány által kérvényezendő és hogy a kérvény fölött a biróság az érdekelt felekkel való tárgyalás után dönt. — A mi az előmunkálatokat illeti, kimondatott, hogy a fölmérés elmaradhat azon esetben, ha a felek egyike sem kivánja az urbéri elkülönitési ügyekben a tényleges elkülönitést. — Az előmunkálatok felett felmerülő kérdések azonnal elintézendők. Az előmunkálatok keresztülviteléhez a törvényszék egy birót küld ki. — A kiküldött biró a telekkönyvi kivonatok egy-egy másolatát kapja és betekintés végett pedig csak az A. és B. lapot, mely az illető ingatlanra vonatkozik.

Az előmunkálatok megindítását a helyszinén tartandó tárgyalás előzi meg. — A tárgyalásnál a volt urbéresek egy külön csoportot képeznek; a birtokosuk birtokuk terjedelme szerint külön külön csoportokba osztatnak; az, a ki 50 holdat bir, nem osztatik a csoportok egyikébe sem. — Az egyes birtokosoknak különben fenmarad azon joguk, hogy külön egyezségre is léphetnek. — A működő mérnök a tárgyalás alkalmával választandó, mely alkalommal a költségvetés is meghatározandó. Ezzel az ülés késő este végét ért.

A tegnap esti ülésben folytatólag tárgyalván az előmunkálatokról szóló intézkedéseket, kimondotta az értekezlet, hogy az egyes földrészletek helyszinelése a telekkönyi vázrajzok szerint eszközlendő; a munka keresztülvitelére nézve a rendelet részletes szabályokat tartalmaz. A felvételi munkálat befejezésével az eljáró biró az osztályozás és becslésre határidőt tüz ki és arra a feleket megidézi. A feleknek joguk van megjegyzéseket tenni. Az osztályozás és becslés befejezése után a működő mérnök a területek kiszámitására s a földkönyv és birtokivek elkészitésére utasittatik. Eljárását a rendeleti tervezet részletesen szabályozza. A működő mérnök befejezett összes munkálatait az eljáró birónak mutatja be, ki azok hitelesitésére határidőt tüz ki. — A hitelesitésnél a rendelet részletes szabályai szerint kell eljárni s a rendelet főgondot fordit arra, hogy a telekkönyvi állapot ezuttal helyreigazittathassék. Ezzel az ülés véget ért.

—

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter az időjárási adatoknak a mezőgazdaság érdekében való hasznositása czéljából dr. Szentgyörgyi Weisz Józsefet központi időjelző állomás vezetésével bizta meg, melynek rendeltetése az lesz, hogy a naponkénti időjárási észleleteket összefoglalva, a közönséggel közölje. Az uj állomás működését már tényleg meg is kezdte s a naponkint kiadandó közleményeket folyó hó 21-től kezdve a közönség használatára fogja bocsátani olyformán, hogy az állomás jegyzeteit délután 1 és 2 óra közt a budapesti főposta- és távirda-épület kapuján e ezélra berendezett táblán ki fogja függesztetni.

A keleti kérdéshez.

Konstantinápolyi beavatott forrásból azt jelentik, hogy a porta ma fogja átadni válaszát a hatalmak ottani képviselőinek a montenegrói kérdés ügyében.

Ezzel kapcsolatban az a hir is érkezik, hogy a montenegrói határ rendezésére valószinüleg megkapja a porta a kért határidőt. Ebből azonban még nem következik, hogy a kért határidő alatt meg is fogja oldani ezt a kényes kérdést. A békés megoldásban ugyanis aránytalanul nagyobb szerepet kell játszania az albánok józanságának, mint a porta által alkalmazott seregnek. Az albánok józanságában pedig az eddigi magatartásukból következtetve, legalább is kételkedni lehet.

Az angol kormány megsürgönyözte a hatalmaknak ama válaszjegyzék tervezetét, mely a portához fogna intéztetni a görög határkérdés ügyében. Erre nézve jelentik ma Londonból táviratilag, hogy a hatalmak e jegyzékben kijelentik, miszerint a berlini konferenczián megállapitott görög határvonal fölött nem bocsátkozhatnak diskusszióba; tárgyalások csakis az átengedésnek módozatai fölött volnának folytathatók.

Jellemző és figyelemre méltó körülmény az, hogy ellentétben a hatalmak által a portához a montenegrói határkérdésben intézett jegyzékkel, — a most emlitett válaszjegyzék-javaslat nem tüz ki határidőt a görög határkérdésre vonatkozó konferenciális határozat végrehajtására. Ez nem jelenthet mást, mint hogy a hatalmak nem tartják még érettnek a görög kérdést.

Janinából aug. 5-ről a következőket irják a „Pol. Corr.“-nak:

A görög hadi készülődések hirével, s különösen a melyek a karpenitzai tábor növekedő mozgalmairól elterjedtek, a hol tudvalevőleg Soutzo görög tábornok parancsnokol, — nem kevéssé fontos tudósitások érkeznek a határonninneni katonai tevékenységről is. Alig jelezték a Konstantinápolyból Voloba küldött hadigőzöst „Esr Dschedid“-et, a mely nizámokat vitt, már megérkezett a távirati jelentés, hogy az „Izmail“ és „Hezber“ csapatszállitó hajók, három zászlóaljjal és egy üteg ágyuval Prevesából elindultak. Nagy jelentőséggel bir az a tudósitás is, hogy a volt hadügyminiszter Osman pasa közelebbről különös megbizással Volóba érkezik, mint maga izente, aug. 15-én. E küldetés természetét nem ismerik, de azt hiszik, hogy az kiválóan katonai czélból történik, s katonai körökben tudni akarják, hogy a musir minden eröditvényt meg akar tekinteni és a strategiai pontokat meg akarja vizsgálni, mintegy 74 zászlóaljnyi sereg elhelyezése végett. A mint mondják, Thessaliában 45, Zpirusban 29 zászlóalj fogna összpontositatni.

Az országos dalár-ünnepély.

II. nap, aug. 19.

Dalverseny.

Az érdekes ünnepélyességeknek legérdekesebbje, az országos dalárünnepélyeknél, kétségtelenül: a dalverseny. A hangverseny lehet művészileg értékesebb, az ünnepélyek többi szokásos részletei, — tánczvigalom stb. — lehetnek mulatságosabbak; de érdekesnek legérdekesebb bizonynyára a verseny, melyben, Magyarország dalárai sikra szállva, egymás kezéből ki akarják ragadni az elsőség pálmáját.

Bármennyire is kicsinyelje valaki e versenyeket magasabb mübecs szempontjából: kettőt nem tagadhat a legszigorubb felfogás sem. Nem tagadhatja először azt, hogy e versenyek szinte kézzelfoghatólag emelik annak a dilletantismusnak a niveau-ját, mely a dalegyletek körében természetszerüleg és csaknem kizárólag uralg. És a mint emelik e versenyek a mükedvelőség niveauját: annyival közelebb viszik mind a közreműködők, mind a szemlélő s hallgató közönség izlését, zenei érzékét és képzettségét a szó valódi értelmében vett müvészethez. Ebből a tényből pedig kétségtelenül szép hasznot húz a nemzeti és általános miveltség egyaránt.

Másik tagadhatatlan nagy előnye e versenyeknek abban a fejlesztő hatásban rejlik, melyet azok dalirodalmunkra gyakorolnak. A népszinművek mellett a dalárversenyek kétségtelenül közrehatottak a magyar dalköltészet lendületes fejlődésére.

E szempontokból mi az országos dalárversenyeket, eltekintve másnemü társadalmi és nemzetpolitikai jelentőségüktől és hatásuktól, igen fontos tényezőkként üdvözöljük culturalis mozgalmainkban.

A KELET TÁRCZÁJA.

Szabina hazugsága.

Regény.
Irta:
Cantacuzene-Altieri O. herezegnő.

Második rész.

IV.

(Folytatás.)

Gyorsan elodázta e gondolatot, mely Roger iránti sértésnek tünt fel előtte. Miután semmi nem kényszeritette őt ide visszatérni, nem jött volna bizonynyal, ha nem hajdani reményeik megvalósitását hozná magával számára. S mégis, mégis . . . mennyi dolog történhetett tiz év óta! S vajjon Roger maga megváltozott-e? Legalább látni akarta őt egyszer, mielőtt észrevétetnék általa, és halkan, csendesen, mintha csak fiatal nővére tette volna, megnyitotta félig az ajtót.

A mit megpillantott, hegyes tördőfésként érintette szivét. Roger fennállva, hanyagul támasztva könyökét az ablak párkányára, fejét Florához lehajtva, komolyabbá, kimértebbé vált hangon beszélt a lánykához; arczát nem láthatta Szabina, de Florának, az ő kis Florájának, ez alig életre ébredt gyermeknek minő sajátságos kifejezés ült arczán! Az ablakmélyedésen ülve, elboritva fényes napsugártól, mely hó-nyakán tört meg, játszadozott kedves arczélének finom vonásain, s csillogtatta aranyszin hajának lengő fürteit, arczát Roger felé emelve, reá függesztett nagy szemei gyermekded őszinte bámulatot fejeztek ki, mit legkevésbé sem is igyekezett elrejteni. Ajkai, melyeken halvány mosoly lebegett, azért látszottak szétnyilni, hogy kéjjel szivják be az elbeszélő minden egyes szavait.

Belső titkos láng vetett fényt az ifju arczra, s tört át gyermekded lelke hüvelyén. Még arczbőrének is ama pirosló halvány szinezete volt, mint egy égő lámpát magába záró alabástromrózsáé.

Szabinát remegés fogta el. Egy percz alatt belátta, milynemü veszély fenyegeti őt, s kezdte sejteni a sajátszerü és borzasztó bonyodalmat, mi reá nézve a Roger visszatértéből származhatik.

Mi történik akkor, ha Roger megnyeri a Flora szerelmét, miként hajdan elnyerte volt az övét? Borzadás futott át minden tagján; egy perczre lecsukta szemeit. Aztán csendesen, szótlanul belépett a szobába.

Csak, midőn egészen a beszélgetők közelébe érkezett, vette észre Flora, s kiragadva magát neméből az igézetnek, mit reá Roger gyakorolt, hirtelen felállt:

— Szabina! — kiáltott élénken.

Roger megfordult.

Hányszor az ábrándozás ama ritka óráiban, melyeket megengedett magának Szabina, gondolta el magában viszonttalálkozásuk első perczét!

Minő üdv! minő önfeledt boldogság lesz az! Ott fogják-e ismét folytatni szerelmök költeményének lapozását, hol azt oly hirtelen s váratlanul félbe kellett szakitniok, vagy egy újabb, hatalmasabb, üdvöt adóbb összhang második ifjuságot fog-e teremteni sziveikben?... Forró, tüzes csókkal, vagy nyugodt, ünnepélyes öleléssel fogja-e Roger kifejezni elismerését és megjutalmazni jegyese hü odaadását s számára megőrzött vonzalmát?

Roger hallva Flora által kiejtetni a Szabina nevét, lassan megfordult, minden sietség nélkül, csaknem hanyagul s hidegen tekintve a durva házi pongyolába öltözött vén leányra, a mint ez, szinéből kikelve, izgalomtól megbénultan állt ott előtte, egész méltósággal nyujtotta feléje kezét, alig szoritva meg a leány fagyos, remegő ujjait.

Szegény Szabina! A nagy felindulás eltüntette dult arczáról a szépség és ifjuság minden legkisebb nyomát; a kényszerü önuralom, hogy nyugodtnak látszassék, egész lényének valami kellemetlen merevséget kölcsönzött; ajkai, melyeket keményen összeszoritott, mintegy elnyomni akarva a közülök előtörni akaró felkiáltást, vékonyoknak s egészen szinteleneknek látszottak.

Roger szemeiben kegyetlen öröm villant fel s csaknem mosolyra késztette őt. Szabina oly kevéssé irigylendő lénynek tünt fel előtte e perczben, oly kevéssé méltónak arra, hogy oly hosszu időn át foglalkoztatta szivét és képzelőtehetségét egy még fiatal férfinak, hogy nagy hálát érzett iránta, a miért nem utánozta őt a hűségben, és titokban áldást röpitett ismeretlen vetélytársa felé, ki elég ügyes volt dobogásba hozni ez oly ránczos hüvelybe bezárt szivet.

Mi történt volna akkor, nagy isten! ha Flora nem vetődött volna útjába gyermekded őszinteségével, mi megkimélte őt a kegyetlen kötelesség teljesitésétől, melybe okvetlenül sodortatik, hogy szivét és vagyonát ez oly kevéssé rokonszenves vidéki vén szűz lábaihoz tegye? Egyetlen gyöngéd szót intézni Szabinához, kérni őt, hogy legyen életének társa, házának fénye, eszményképének megvalósitása, látni benne azon szelid, kedves s gyönge lényt, kiről mindig ábrándozott, hogy mint fogja őt védeni erejének érzetében, s mámorossá tenni szerelmével; ennek csak gondolata is nevetséges képtelenségnek tünt fel most előtte Még azt sem tudta, hogy mit mondjon neki, sem azt, hogy minő beszédtárgyat hozzon szőnyegre előtte, félve, hogy valami oly szót ejt ki, mit a multra való vonatkozásnak vehetne.

Szabina nem kevésbé volt megijedve, mint ő, hogy észre találja vétetni felindulását, életében először veszitette el szokott biztos fellépését. Remegve, szótlanul, bádgyadt tagokkal ült le egy félrébb eső zugba, zavart pillantásait sorba jártatva a Flora és Roger arczán.

Roger véget akarván vetni e helyzetnek, melynek nyomasztó zavara, kezdett tarthatatlanná válni, arra határozta magát, hogy folytatja a megkezdett beszélgetést Florával, melyet a Szabina belépte szakitott volt félbe. Florához fordulva, igy szólt nyugodtan:

— Hol is hagytam volt el? — S folytatta egy veszélyes útazás elbeszélését, melyet ezer akadályokkal küzdve s borzasztó életveszélynek kitéve, hajtott volt végre. Roger bámulatos könnyüséggel beszélt, nem tolva magát soha hősként előtérbe, soha nem túlozva a tényeket, és mégis a fiatal leány rajongó képzete már is ama fénykörrel köritette homlokát, melyylel a fiatal tapasztalatlanság szereti felruházni a nagy férfiakat.

Némán, elfeledve árnyas zugában, Szabina fájdalmas érzések közt kisérte figyelemmel e jelenet változatait, melynek szereplői birták szivének két legszentebb érzését! Ah! mennyire ékesen szólónak találta ő e férfit, és mennyire át tudta érteni azon mostohaságot, melylyel e gyermek magába szivja beszédének miden egyes szavát! De ő! viszontláthatta-e őt a legkisebb felindulás nélkül? Annyira megváltozott-e, hogy ily hamar elcsábittatta magát ama hizelgő csodálat által, mit ez ifju arcz kifejezett?

Alig hallotta azt, mit Roger beszélt, szivének zajos dobogása csaknem elnyomta hangjának rezgését, oly erősen szenvedett, hogy csaknem kisértetbe jött felállni s kimeneküni. E Roger, ki itt ült előtte, oly nyugodtan, oly közömbös arczczal, nem az ő Roger-ja volt. Ez oly hideg tekintetü, oly bőbeszédü szép idegen miért is jött ide, hogy egy percz alatt lerombolja boldog ábrándinak, édes emlékeinek, legszebb reményeinek szépen megalkotott légvárát? A lelki kinok e perczei alatt azt mondta magában, hogy jobb szerette volna, hogy soha se lássa őt többé s mindig várnia kelljen reá.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A városunkban most folyó dalárünnepély első versenynapja (aug. 19.) szorongásig megtöltötte a téli színházat a legszebb városi és messze vidékről ide özönlött közönséggel. Jegyeket már napokkal ezelőtt alig-alig lehetett kapni, daczára a fölemelt helyáraknak.

A 25 dalegylet közül, a mennyien ez ünepélyre részint csak nehány képviselője, részint összes tagjai személyében megjelentek, 10 dalárda lépett ki a versenytérre, u. m.: a szegszárdi, nagyváradi, hódmezővásárhelyi, szegedi, debreczeni, nagykörösi, miskolczi, zombori, losonczi és marosvásárhelyi. E sorrendet, sorshuzás utján a közgyülés állitotta meg.

A versenydalul Zimay László „Mi riasztja föl a magyart?“ (Balogh Zoltán költeményére irott) müdala volt kitüzve a dalárszövetségi központi választmány által. A szerzemény nem tartozik ugyan Zimay legszebb compositiói közé; nem tetszelgő dallamosságu, de mint versenydal, nagy próbára tesz még gyakorlott, sőt professionatus énekeseket is.

Ennek tulajdonithatjuk, hogy a 10 versenyző dalárda mindenikének előadásán azonnal látszott, hogy nehéz munkába fogtak. Tökéletes szabatossággal, különösen a dal második részében, s főként a tisztaságot illetőleg egyik előadás sem dicsekedhetett; legelől jártak még e tekintetben a debreczeni, szegszárdi és szegedi dalárdák, továbbá a losonczi, nagyváradi és zomboriak.

A kifejezés csinyját, kerekdedségét, a szövegnek megfelelő találó árnyalást, a pianok és forritékat, az erő teljességét illetőleg azonban, — amennyben egyszeri hallás alapján és alig egynehány percznyi szünet megtartásával rohamosan egymásra következett előadásokból itéletet alkottunk magunknak, — a szegedi és debreczeni fiuk messze elhagyták maguk mögött dalnok-kollégáikat. A biráló-bizottság valószinüleg közülök fogja valamelyiknek az első dijat odaitélni.

Fölösleges is tán mondanunk, hogy amint a dalárdak, mindenik saját lobogója alatt, a közönség elé léptek, mindannyiszor szivélyes taps fogadta őket; amint aztán mindegyik elzengte dalát: ismét zajos tapsok zugtak föl mindannyiszor. Legmelegebben fogadta a közönség a szegedieket, kiket előadásuk végeztével épen négyszer hivtak ki.

* * *

II. nap augusztus 20.

Dalárszövetségi közgyülés.

Szép dalárünnepélyünket, ugy látszik, meg akarja zavarni az idő; már csütörtökön el kezdett az eső con amore zuhogni, tegnap (pénteken) aztán csaknem egész nap hullott az isten áldása. De ez nem riasztotta vissza vendégeinket, hogy sorra vegyék Kolozsvár nevezetességeit, látnivalóit; valamint nem gátolta abban sem, hogy a dalárszövetségi közgyülésen, melyet gr. Esterházy K. főispán elnök a tegnapelőttinek folytatásául tegnap, pénteken, augustus 20-án a Városház közgyülési termében délelőtt egynegyed 12 órakor nyitott meg, a közgyülési tagok teljes számban keressék föl.

A közgyülés lefolyásáról röviden a következő vázlatot adjuk:

Az elnök a közgyülést megnyitván, az alapszabályszerü tárgysorozat szerint először is a szövetségi titkárral felolvastatja Királyi Pálnak, a szövetség most már csak fájdalom! volt elnökének jelentését. A jelentés azon passusait, melyek Kolozsvár közönségének vendégszerető fogadásáról emlékeznek meg, a közgyülés zajos éljenekkel kiséri.

Az elnöki jelentést terjedelmében fennebb közöljük.

A közgyülés által örvendetesen tudásul vett elnöki jelentés felolvasása után érdemdús volt elnökének élénk éljenzés közben jegyzőkönyvi köszönetet szavaz a szövetségi közgyülés, s egyuttal elnöki inditványra felállás mellett egyhangulag tiszteletbeli elnökké választja őt.

Ezután áttér a közgyülés az országos szövetség további megujításának kérdésére; a közgyülés lelkes éljenzés közben jelenti ki, hogy a szövetséget ismét megujitja, mire az elnök ezt határozatképen enunciálván, egyuttal felhivja a közgyülést, hogy addig, mig az uj tisztikar és választmány megválasztatnék, egy ad hoc elnököt és jegyzőt válaszszon. Az elnökségre maga a diszelnök, a jegyzőkönyv vitelére dr. Hintz György a kolozsvári Zeneconservatorium alelnöke kéretik föl.

Ezek után elnöki kijelölés alapján a szavazatszedő bizottság alakittatik meg, még pedig: Bartay Ede (Budapest), dr. Hintz Gy. (Kolozsvár), Kovács Sándor (Losoncz) és Nagy Ágost (Debreczen) dalegyleti képviselő urakból. E bizottság maga választja elnökét s a szavazatokat ma szombaton déli 12—1 óra között fogja beszedni a városház közgyülési termében. Választandó: egy elnök, egy alelnök, titkár, pénztárnok és 30 választmányi tag, még pedig 12 a fővárosból, 18 ellenben a vidékiek sorából.

Áttérvén a közgyülés a számadás vizsgáló bizottsag megalakitására: a négy évi számadások megvizsgálásával Penes János, Nagy Ágost, Kovács Sándor, Groisz Károly és Rizner urak bizatnak meg, kik jelentésöket a hétfői zárülésen fogják előterjeszteni.

Az alapszabályok netaláni revideálását czélzó inditványok előterjesztése és tárgyalása szintén hétfőre napoltatik.

Ezután két inditványt fogad el a közgyülés minden vita nélkül. Mindakettőt Csiky ur, m.-vásárhelyi küldött teszi. Elfogadott inditványaihoz képest: 1.) a lelépett választmánynak jegyzőkönyvileg köszönetet mond a szövetségi közgyülés; 2.) azon magyarországi dal- és zeneegyletekhez, melyek ez idő szerint még nem tagjai az Országos Magyar Dalárszövetségnek, egyenesen a közgyülésből felhivás fog intéztetni a szövetség kebelébe leendő belépésre.

Egy kis discussiót kelt a következő inditvány. Jászberény küldötte, ugyanis, sajnálattal constatálja, hogy a jury megválasztásánál azt a tapintatlanságot követte el a tegnapi közgyülés, hogy nem választotta be abba, a dalárszövetség két kiválóan érdemes ügybuzgó tagját, a magyar dalirodalom két kitünő mivelőjét, kiknek pedig a dalárügy és magyar dalirodalom annyi hálával tartozik. Meg van győződve, hogy ez csak félreértés, elnézés sajnos eredménye s épen azért inditványozza, hogy a jury, melynek tagjai számát ugyis a közgyülés állitja meg, két újabb megválasztásával szaporittassék, hogy a közgyülés ekként tapintatlanságát jóvátehesse s az illetőket, kiknek neveit ugyis fölösleges megjelölnie, beválaszthassa a jurybe.

Többen ellene szólnak az inditványnak; a közgyülés ugyanis már határozott a jury-tagok száma tekintetében, kimondván, hogy 5 fővárosi és 4 vidéki tag választandó; sőt titkos szavazattal már meg is választotta őket. Ez tehát már tulhaladt álláspont. Különben is azokat, kikre az inditványozó czéloz, (t. i. Engeszer és Huber) sokkal inkább igénybe veszik a karnagyi teendők, semhogy még e tisztséggel megterhelni őket ne lenne indiscretio a közgyüléstől, mely különben is a megejtett választással korántsem akart annak kifejezést adni, mintha az illetőknek kiváló érdemeiket, a dalárszövetség és zeneirodalmunk körül kifejtett ügybuzgalmukat nem méltányolná; sőt ellenkezőleg mindkettejöket épen ugy nagyra becsüli, tiszteli a dalárszövetség, mint bámelyikét a megválasztott jury-tagoknak. (Élénk helyeslés s éljenzés).

A pro és contra felszólalások után végül a közgyülés az inditványt elveti s kimondja, hogy a jury a héttői zárülésen terjeszsze elő itéletét a verseny tekintetében.

Ezzel a közgyülés a diszelnök éljenzése közben szétoszlott.

Dalverseny.

Nagy Magyarország 11 városának mükedvelői, én kesei léptek tegnap (augusztus 20.) másodszor a kolozsvári Nemzeti szinház világot jelentő deszkáira. 11 város kelt versenyre a győzedelmi pálmáért. Biz ez nem sok, szemben azzal, hogy hány nagy városa köztük Budapest, Pécs, Kassa, Temesvár, Arad stb. tündökölt távollétével. De azért elég nagy szám arra, hogy a legnagyobb érdeket keltse föl.

Az érdekeltség megvolt a legnagyobb fokon: még a szinházi zenekar helyét is megtöltötte a nagy közönség óriás tömege. Épen olyan szép, válogatott közönség, mint előtte való estén. Egyik páholyban ott voltak a jury tagjai teljes számban: Erkel, Abrányi, Zimay, Simonffy s a többiek.

A sorrend, mit sors döntött el, im ez volt: Első jelent meg a tordai Dalkör. Mondják, még egészen ifjoncz dalegylet. Annyi bizonyos, hogy egyike a versenyzők között a legkevesebb tagu egyleteknek. Annál nagyobb dicsőségükre vált, hogy nemcsak figyelmet keltettek „Ünnepi dal“-ukkal, (Huber Károlytól) de méltán kiérdemelt tapsra ragadták a közönséget. Csinosan és szabatosan énekelnek Iszlay M. karnagy vezénylete alatt.

Másodiknak lépett a küzdtérre a Miskolczi Daegylet Ábrányi „Boldog voltam“ czimü szerzeményével. Bátran jöhetek Torda után, mert az összehasonlitás nem esett kárukra.

A harmadik: a Zombori Kaszinó)egyleti Dalárda Huber „Szabadságdalát“ exequálta elismerésre méltó csinnal, ámbár nem épen annyi erővel, mint a mennyit ez az erőteljes szép compositió elengedhetetlenül megkiván. De azért Zombor is talpraesett dalárdának mutatta be magát, mely épen ugy megérdemelte a zajos tapsokat, mint Miskolcz és Torda.

A negyedik: a nagyváradi és az ötödik volt a nagykörösi dalárda már nem keltette a hallgatóságat olyan zajos tapsokra. Meglehet, hogy ebben fő része a daraboknak volt, melyekkel a versenytérre kiléptek: a nagyváradiak Kovács Károlynak, a nagykőrösiek Wuschingnak egy dalával. Egyik sem valami kiváló szépségü compositio, Huber „ünnepi dalával“ és „Szabadságdalával“ pedig épen nem kelthetnek diadalmas versenyre.

Mind azonáltal tartozunk az igazságnak azzal, hogy Nagy.-Várad és Nagy.-Kőrös is méltó helyet foglaltak el a versenyben s a közönség nem is késett őket is részeltetni elismerésre sürü tapsaiban.

A székely főváros: M.-Vásárhely, mely a Királyhágón tuliak után jött, mint hatodik versenyző, egy kicsike kis dallal Vocelkától lépett sikra, kedvező benyomást keltve maga, iránt épen úgy, mint az utána következő Jászberényi Dalárda Palotásy kedves dalaival.

Őket is zajosan meg- és többször kitapsolták, mint előzőiket.

Most a közönség figyelme és érdekeltsége sokszorosan fordult a következő 8-dik, 9-dik és 10-dik versenyző felé: Szegedet, Debrecent és Szegszárdot épen egymás után helyezte sorba a sorshúzás szeszélye. Három kiváló dalárda, mindaháromról határozottan kiemelkedő összes vetélytársaik közül. Abban is vetélkedtek, hogy Huber legszebb szerzeményeit választák versenydarabjaikul: Szeged a „Honvédek csatadalá“-t, Debreczen a „Dalünnepen“-t és Szegszárd a „Honfidal“-t.

És mind a három derekasan megállotta a csatatért, ugy, hogy igazán nem tudta a közönség: melyiköket tapsolja, éljenezze lelkesebben. A jurynek valóban nehéz lesz közöttük a választása. Győztesnek mind a három győző, még pedig ugy az előadás szabatosságánál, mint a kifejezés találó voltánál és erőteljességénél fogva.

Különben a közönség legelső babérkoszoruját a derék alföldi városnak: Szegednek szánta, legalább ezt lehet következtetni abból, hogy a szegedieket még Debreczennél és Szegszárdnál is lelkesebben tapsolta, éljenezte; és abból, hogy épen a szegediek előadását választotta egy hatalmas ovatio tárgyává, a mennyiben Huber Károly a hosszas tapsolással, mintegy kényszeritve, volt kétszer megjelenni. A mint ezután a lelkesült pressionak a kitünő dal-költő engedve, megjelent a szinpadon: olyan egyhangu éljenzés és taps zúgott föl kétszer is, hogy szinte megrezgett bele az egész szinház.

A lelkesedés és diadal után, mit Szeged, Debreczen és Szegszárd szép versenydarabjaikkal keltettek, jött végül II-iknek a hódmezővásárhelyi dalárda. Egy szép kis dalt adott elő, az „Alföldi legény dalá“-t, ismeretlen szerzőtől s ha a három hatalmas megelőző diadallal nem is mérközhettek meg, de azért méltóan zárták be a versenyzők sorát.

———

A székely közmivelődési és közgazdasági egyesület alapszabály tervezete.

(Folytatás.)

II. FEJEZET.

Az egylet tagjai.

5. §.

Az egylet áll:

a) alapitó,

b) rendes tagokból.

Ezeken kivül vannak pártolók és adakozók,

6. §.

Alapitó tag, a ki az egylet vagyonához legalább 100 frtnyi alapitványnyal járul, akár készpénzben, akár a központi választmány által biztosnak itélendő magánkötelezvényben, vagy pedig legalább 5 százalékot kamatozó ovadékképes értékpapirban.

Oly alapitó tag, a ki legalább 500 frtos alapitványnyal járul az egylet vagyonához, a központi választmánynak életfogytiglan rendes tagja.

7. §.

Rendes tag mindenki, ki az egylet czéljai iránt érdeklődéssel viseltetvén, az egylet által e czélra kibocsátott iven tett aláirása által, — mely magánjogi kötelező s az egyleti alapszabályok elfogadását jetentő hatálylyal bir, — kötelezi magát, hogy tagdijul az egylet pénztárába egymásután következő öt éven át évenként 5 frtot fizet.

A ki ez öt év letelte előtt fél évvel kilépési szándékát az egylet központi választmányánál irásban be nem jelenti, annak rendes tagsági kötelezettsége mindannyiszor további öt évre megujitottnak tekintetik.

Az évi tagsági dij az egylet központi pénztárába Budapesten fizetendő.

A késedelmes fizető aláveti magát a központi választmány által szabadon választandó bármely budapesti községi, illetőleg járásbiróság illetékességének.

A központi választmány a tagsági dij beszedésével a vidéki választmányok pénztárnokait, esetleg más ügybarátokat is megbiz.

A tagsági dij az év első felében fizetendő be.

8. §.

Az alapitó és rendes tagok a közgyülésen szavazási és inditványozási joggal birnak, egyaránt választók és választhatók; az egylet rendes évi kiadványait ingyen kapják.

A tagsági jogok csak személyesen gyakorolhatók. Testületek alapitó és rendes tagsági jogokat meghatalmazott által gyakorolják.

A rendes tag fizetési kötelezettsége — habár aláirása szerint tovább is terjedne — az illetőnek csak halála éveig tart.

9. §.

Pártolók azok, kik vagyoni viszonyaik miatt a rendes tagsági dijnál kevesebbel járulhatna bizonyos időn át évenként az egylet pénztárának gyarapitásához.

Adakozók, a kik egyszersmindenkorra bármely összeggel gyarapitják az egylet vagyonát.

(Folyt. köv.)

BELFÖLD.

Beszterecze, 1880. aug. 17.

Jubilaris ünnepély. — Banquette. — Lobogó felavatás. — Bál. — Akadékoskodások.

Ő Felsége koronás királyunk legmagasbb, 50 éves születési jubileumának előestéjén városunk lakossága is kimutatta legmélyebb hódolatát a nagy nap emlékére. — Már 8 órakor kivilágitott ablakok mutatták az alattvalói hü ragaszkodást, s ennek bizonyságául a helyi „magyar casino“ — nemkülönben az alispán felhivása folytán a megyei hivatalnoki kar fényes banquette-et rendezett a városi vendéglő nagy táncztermében, melynek kezdeményezője a „magyar casino“ volt, lobogója felavatása ötletéből. Az estély 7 órára volt összehiva s mintegy 200 an vehettek azon részt. Ott láttuk szép számban képviselve a kir. törvényszéket, járásbiróságot, megyét, adóhivatalt, adófelügyelőséget, a városi tanácsot, a honvéd és közös hadseregbeli tisztikart, az ügyvédi kart, a vidéket, nemkülönben a városi és vidéki hölgyek szép koszoruját. A nagyon is megrovandó lassu felszolgálat miatt az estély csak 9 órakor vehette kezdetét, addig a helyi első zenekar mulattatta egy pár darabbal a társaságot, de a nagyfejü okoskodás megtiltotta nyitányul a Rákóczi-indulót.

Az első felhordás után megeredt a toasztok árja. Az elsőt az alispán mondotta Felséges királyunk s legmagasb családjára. Hasonlókép ez eszmét ölelte fel Budaker Gottlieb városi főpap is, melyek mindkettőjét fölállva hallgatta végig a társaság. Szólott még Besán Miklós megyei főjegyző románul, Németh János, Fleischer Rudolf, Szeremley Lajos magyarul. A toasztok koronája volt főtisztelendő Gidófalvi Gergely helyi kath. lelkész, ki költői gyönyörü hasonlatokban a nagy nap eszméjét vévén először fel, szólott a valódi honszeretet és nemzeti egyetértésről, s végül remek fordulattal áttért a felavatandó nemzeti szinü lobogóra, mely már először kigöngyölitve „beszterczei magyar casino-egylet“ fölirattal a táncz-terem erkélyén függött.

A virágos kedv nem hiányzott s ép ez adta meg a jelszót a fölállásra, hogy a már előre reménylett táncz vehesse kezdetét, mely valóban egyike lett volna a legjobb mulatságoknak, ha kezdetén az elég könnyelmüen elhiresztelt nagyfejü önhittség nem játsza ki a megállapitott táncrendet s a kiirt „csárdás“ helyett nem huzatja a „Landerisch“-t.

Ez hütötte le — méltóan — a már felhangolt fiatal kedélyekben a kedvet, s ez szolgáltatott okot egy kis csete-patéra, mely közbejött körülmény s a megsértett önérzet miatt az egész táncmulatság csak vontatott volt s már éjféli 2 órakor véget ért.

Másnap 9 órakor az összes hivatali testület a kath. egyházba sietett, a zene-énekes misére, mig az egyház előtt a helyi honvédség kivonult disz-százada tisztelgett s háromszori üdvlövésekkel adott kifejezést a legmagasabb hódolatnak. S ennek lefolyásával véget ért a magasztos ünnepély, mely koronás királyunk legmagasbb születési jubileumának volt szentelve.

Vulpes.

———

Fogaras. 1880. augusztus 18

Fogarasmegye közönsége Ő császári és apostoli királyi felsége születése ötvenedik évének alkalmából e hó 16-án rendkivüli közgyülést tartott — főispán ur gátolva lévén a megyei alispán elnöklete alatt. Az elnöki alkalomszerü előterjesztést fennállva hallgatá meg és viharos éljenekkel kiséré a szép számu közönség. A megelőzőleg tartott választmányi ülésből kiküldött három tagu bizottság által formulázott üdv- és szerencse- kivánó felirat szövege magyar és román nyelven fölolvastatván és egyakarattal elfogadtatván: a belügyminiszter ő excellenciája által Ő Felsége legmagasabb szine elibe fölterjeszteni határoztatott.

Jelen ülésnek csak is ez egy tárgya lévén, elnöklő alispán a gyülést bezárni akará, midőn Benedek Gyula tiszti ügyész ur szót kérvén és kapván is: interpellácziót intézett hozzá, vane tudomása arról a hirlapi czikkről, mely a „Magyarország“ idei 202 s következő számaiban „Egy életképtelen megye“ czim alatt jele t meg, s a mely tárgyban tudta szerént 24 órával előbb inditvány adatott is be? Ha va tudomása emlitett czikkről, mint a mely a megye szeplőtlen hirét, becületét sat. támadta meg orvul: kéri a beadott inditványnak tárgyalás alá bocsáttását. Elnöklő alispán ur annak kijelentése után, hogy e gyülés csak is az üdvözlő felirat érdekében hivatott össze és e magasztos cselekvényü napot egyéb tárgygyal vegyiteni nem is szándékozik, — aztán meg a beadott inditványt kellő tudomásvétel- s további esetleges intézkedés végett a főispánhoz már elküdvén, azt tárgyalni sem lehetne: az ülést hirtelen — mielőtt a keletkezőben volt óriási vihar kitört volna — feloszlatta Conticuere omnes, intentique ora tenebant; lőn egymás szeme közé nézés, ámulat és bámulás, — vitatván az érzékenyebbek természetesen már csak a terem közepén — hogy a házszabályok nem tévén különbséget a rendes és rendkivüli ülések között,: alispán urnak a beadott inditvány letárgyalása előtt nem lett volna joga az ülést feloszlatni. A nagy rész kibékült a megtörtént jégveréssel — várván az esemény elintézését a főispán urnak böles eljárásától — csak Schuller József tagtárs nyakgatá óra hosszat a megijedt alispánt s akará székébe a gyülés folytatására visszaerőszakolni, — nem tudván sehogy sem elszivelni, hogy ő ismét szegényebb légyen egy benne rekedt orácziő babérjával. Az alispán ur hajthatlan maradt; s hogy mi lesz a beadott famosus inditványból? megirom.

Az östve kis városunk fényesen ki volt világitva,; tegnap pedig előbb a felekezetek sajót templomaikban emeltek buzgó imát a mindenhatóhoz a legjobb uralkodónak boldog és hosszas életeért; 10 órakor pedig a róm. kath. templomban tartatott „Te Deum“ és nagy mise Ő Felsége ötvenedik születésnapjának megünneplésére a katonai és polgári hatóságok s nagy közönség részvéte mellett, kérve Istent: tartsa meg Legkegyelmesebb urunkat királyunkat — kinek alkotó ujjai alatt dicsővé s naggyá lett az osztrák magyar birodalom — az emberek számára kimért életben kornak legfelsőbb szakáig erőjóllétben, boldogságban.

A megtörtént tisztelgések után a városi majorsági pénztárból a házi szegények között 50 forint osztatott ki. r. l.

———

A Bem-szobor bizottság köszönő iratai.

I.

(Marosvásárhely sz. kir. városhoz.(

Tekintetes városi Tanács! és ns. képviselőtestület! A Bem-szobor bizottmány f. év január 19-én megtartott gyülése elhatározása folytán kedves kötelessegéne k tartja M.-Vásárhely sz. kir. város tekintetes tanácsa és képviselő testületének hálás köszönetét nyilvánitani azon hazafias tényeért, a melynél fogva honvéd altábornagy Bem József emlékszobra felállitása költségeihez közelebbről 1000 frt készpénz adománynyal járult, ezzel, valamint a felállitandó szobor czélnak megfelelő helyiség átadása és az előmunkálatok keresztülvitelébeni buzgó támogatásával kitünő mérvben elősegitette azon kitüzött nemzeti feladat megközelitését, valósitását, hogy a magyar önvédelmi harcz felejthetetlen érdemü dicső bajnoka emlékszobra mielébb diszesithesse Székely fővárosunk piaczát, és az a késő utódokra nézve is lelkesitő például poceilelül szolgáljon.

II.

Ditró községének.

Tisztelt Községi Elöljáróság és Képviselőség! A Bem-szobor bizottmány f. év jan. 19-én tartott gyülése elhatározása folytán kedves kötelességének tartja Ditró székely nagy községi nagyrabecsült elöljárósága és képviseletének hálás köszönetét nyilvánitani azon hazafias tényeért, a melynélfogva honvéd altábornagy Bem József székely fővárosunk kebelében felállitandó szobra talapzatához megkivántató gránitot bányáiból önként felajánlotta és ingyen kiszolgáltatta és egyuttal az elökészült talapzat köveket saját költségén az országutra ki is szállittatta, a mi által a kitüzött nemzeti czél létesitését nagy mérvben elömozditotta és lehetségessé tette, hogy a magyar önvédelmi harcz felejthetetlen érdemü dicső bajnoka szobra összékely ditróidon nyughassék, ugyis „Bem apó“ az általa hön szeretett székely fiukkal vivta győzelmes és véres csatáit.

A Bem szobor-bizottság M.-Vásárhelyt, 1880. január 19-én tartott üléséből.

Borosnyai Pál,
Bem-szobor egyl. elnök.
Molnár Zsigmond,
Bem-szobor egyl. jegyző.

A hidegvíz gyógymód és Jegenye.

Folytatás.)

Kilátás olyan lapályra, melyen 18 falu és 6 város panorámáját élvezheted madártávlatból alattad elterülni; látcsöveddel Lengyelországban Krakko, a Tisza sikján Tokaj tornyait idézheted közel magadhoz egyszerre, szemeid elé, akár kezeiddel elérd és megfogd, magaslata a lomniczi csúcson, 8 ezer 4 száz 60 lábnyi, melyről akár a napot is magad alatt láthatod, ha babyloni toronyépitő elődeidből egy kis büszkeség s vágy maradt rád, magas polczra jutni; láthatsz feletted verőfényt, alattad chaoszt, dörgést, villámot, a cyclopsok dobálódzását, mindezt egyszerre, ingyen, csupán fáradságod árán.

Mindez megvan, de . . . talán nehéz az oda jutás? nem; a vasut csak annyira halad el alatta, hogy a gőzmozdonyoknak nemcsak fütytyét, hanem tüsszögését is hallhatod; e vasuttal pedig — azt mondják — nem nehéz eljutni, és semmi sincs messze, de . . . talán a nagyszerü vidéktől mint annyi mástól is, megtagadta a természet anyatejét, a jó vizet? éppen nem; vize a vegytan elvei s az egészségtanárok tanitásai szerint a forrásvizek legtisztábbja, legüdébbje, melyhez a zsoltárok szarvasa, sőt a Kárpátok zergéi is kivánkoznak; bőségesen, ezer forrásból búv itt elő ezen minden éltető nedvek legéltetőbbje; s hogy az inyencz embernek is eleget tegyen a kegyes alkotó, éppen a nagy táneczterem fő verandája elébe telepitett egy borviz-forrást, melylyel, ki vinum non odit ottléte alatt elámithatja magát bor helyett vagy borral együtt, de . . . Bizonyosan nem jó a koszt? Az öreg Bájnerné főttje híres volt maga idejében széles Magyarországon, s méltó hirét utódai sem hagyták elveszni, de . . . . Meg van! nincs hidegviz gyógyintézet? Tán az első volt Magyarországon itt, melyet anno datumal báró Leutsch májor épen egyenesen magától Priesnitztől hozott magával, ennek szellemét ültette ide át, megcsinaltatta a vizkura minden kellékeivel ellátott fürdő-épületet, még a „grosse Wannét“ is tökéletesen a la Priesnitz mint Grefenbergben s testtel lélekkel, szóval irásban és cselekedettel meg jó példával igyekezett hiveket szerezni az akkor még uj tannak, mely ellen a medicus orvosok phalanxot képeztek.

A vizgyógyintézet a jelen korig mindig gyarapittatott, most pedig a kor szinvonalán áll, azaz vetekedik akármelyik külföldi hidegvizgyógyintézettel, de . . . . Talán nem látogatott hely, unalmas, nincsenek vendégei? Mindig bőven vannak annyira, hogy mellette második, Uj „Smeksz“ (uj Tátrafüred) is keletkezett s ez is folytonosan zsufolva van; annyit tudok, hogy az angolok

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

jobban ismerik s aligha jobban nem látogatják, mint a magyarok, de . . .

No hát mi már az r . . . be is az a sok, „de“, kérdi a türelméből végkép kifogyott olvasó? Hát biz' az a sok de-vel azt akarom mondani — már rég ki is mondtam volna, de biz' isten átallom — hogy: Füred Magyarországon van, Tátra-Füred itthon van, — nincs szerencséje külföldön lenni! (Korunk jó magyarságával szólva: ich habe die Ehre!

Ezt találom legalább én, okadatolási vékony képességemmel, egyik okának, hogy fürdőzőink sokkal örömestebb keresik föl a külföldi fürdőket, mintsem a hazaiakat. Mert azzal, hogy mieink nincsenek jól berendezve, már ez idő szerint nagyon sok esetben nem menthetik magukat. — A gyönyörüséges Borszék, a még szebb Tusnád a divatos és elég nagyszerü Balatonfüred, az izmokat vasassá edző Radna és Isten a megmondhatója még hány, melyeket nem ismerünk, mert az uj angol divat szerint nincsenek nekünk bemutatva (a régi jó magyar ember minden tisztességes kinézésü idegent „öcsém uram“-nak szólitott meg, ez pedig viszont „bátyám uram“-nak s ez volt a bemutatás; nem kellett ide egy harmadik (sensál) közbejövetele; s még sem fogott az őszinte becsületes magyar ennyi csizmadiát, — mint most e tempós bemutatásokkal a gyökerében egy nes lelkü, csalást hiréből sem ismerő Bánhidiak (Nők az alkotmányban) lépten-nyomon találkoznak a patkószeg-gyárt alapitó, gründoló Szeleik és báró Szlankaményikkel. Bocsánat e kitérésért, de e helyen olyan jó kapóra jött!) tehát, nincsenek nekünk bemutatva, mert nem jöttek s nem akarnak jöni hozzánk látogatóba (vizitbe), mi meg nem megyünk hozzájuk. De hát, Istenem! nem tanuljuk már egyszer meg a szent irásból, hogy a hegy nem megy hozzá, hát Mohamed ment a hegyhez. Pedig az nagy ur volt!

Hanem legyünk igazságosak, adjuk meg mindenkinek a magáét, ne beszéljünk saját eszünk szerint, hallgassuk ki a másik felet is.

Azon „kimenő“ uraknak és delnőknek logikájuk, még pedig megczáfolhatatlan, helyes logikájuk van, ők azt mondják: Midőn el akarunk hazulról menni, nem azért megyünk el, hogy mégis otthon maradjunk. Ha pedig Magyarországon maradunk, csak itthon vagyunk. Ez igaz. Mit felelhettünk erre? No édes eszem, most tégy ki magadért! — mondja Gonosz Pista. Tegyünk mi is ugy, mint ő: adjunk nekik kérdéseket, hátha feleleteik valamelyikével megfoghatjuk őket!

Ugy-e tisztelt „kimenő“ uraim és delnőim, a kimenéshez pénz kell, s a pénz, mit ott költenek el, ott marad; a mit pedig itthon költünk el, az itthon marad?

Ugy van, — felelik.

Dr. Salamon József.

(Folyt. köv.)

TANÜGY.

Az 1880—81-dik tanév megnyitása a dévai főreáliskolában.

Az 1880—81. tanév szeptember hó 1-én fog beállani; mi is azzal hozatik az érdekeltek tudomására, hogy

a) a tanév kezdetétől a latin nyelv, mint rendkivüli tárgy, fog az intézetben tanittatni, még pedig tanképesitett tanár által. A tanitásért havonként 2 frt. lesz fizetendő;

b) a tanulók szabályszerü felvétele az iskolai év megkezdése előtt, augusztus hó 3 utolsó napján történik, délelőtt 9 órától 12-ig s délután 3—5-ig a reáliskola helyiségében. Az első osztályba csak a népiskola IV-dik osztályából vétetnek fel s ekkor is képzettségöket felvételi vizsgálattal kell igazolniok. A felsőbb osztályokba való felvétel a megelőző osztálynak sikeres végeztétől függ.

c) A felvételre minden tanuló személyesen atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok, valamely külön megbizottja kiséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

d) Oly tanulók, kik egy tantárgyból nyertek elégtelen jegyet, előlegesen benyujtott folyamodás után, a tanári testület által javitóvizsgálatra bocsáttatnak.

e) A gymnásiumi vagy polgári iskolai tanulók, ha tanulmányaikat a reáliskolában kivánják tovább folytatni, úgy azon tárgyakból, melyek a reáliskolában kötelezettek, de a gymnásiumban elő nem adattak, a tanév folytában pótvizsgálatra kötelezteknek.

f) Minden tanuló, ki e tanodába először vétetik fel, beiratása alkalmával felvételi-dij czimén egyszer-mindenkorra 2 frt. 10 krt, továbbá értesitőre 50 krt. és ifjusági könyvtárra 1 frt. 50 krt, végre tandijért 12 frtot fizet, mely két részletben is, 6 forintonkint is fizethető.

Déva, augusztus 19-én 1880.

A főreáliskola igazgatósága.

Nagy-Küküllőmegye hódoló felirata.

Felséges urunk és királyunk!

Ha igaz a nagy XIV.-ik Lajos ama mondása, hogy boldogok azon uralkodók, kiknek népei ünnepelhetnek, mennyivel igazabb e mondás megforditva: boldogok azok a népek, kik fejedelmeikkel ünnepelhetnek s ha boldogok a fejedelmek, mennyivel boldogabbak vagyunk mi.

Felséges urunk! Felséged birodalmának hü népei örömünnepet ülnek; hogyne ünnepelnénk, tehát mi a hivek leghivebbjei: Magyarország népei és hogyne volnánk boldogok, midőn forrón szeretett apostoli királyunk félszázados ünnepét üljük!

Egy félszázad! — Egy félszázad alatt megizmosodik a tölgy és a bérczek fenyője s megvénül a sas . . . És oh! mennyire boldogok vagyunk mi, kik szerencsések lehetünk megérni ez ünnepet, midőn Felségedet egy félszázad után is viruló egészségben és magasztos szellemének valódi ifjuságában tisztelhetjük!

Ez országos örömnek és boldogságnak kiván Nagy-Küküllőmegye közönsége bár halvány kifejezést adni, midőn alattvaló hódolatával a legmagasabb trón zsámolyához járulván, egy szivvel egy lélekkel imádkozik a fejedelmek és népek legnagyobb urához, hogy adjon felségednek még hosszu életet, tartsa meg viuló egészségét, magasztos szellemének fiatalságát, szivének, lelkének bölcseségét és jóságát, mindaddig, a mig a tölgy és a bérczek fenyője kidől s utolsót lebben a sas szárnya, mindaddig a maihoz hasonló örömmel ünnepelhetjük Felségeddel együtt Felséged születésnapját!

Tartsa meg Felséges királynénkat, Felséged angyali hitvesét, mint a ki örömeinek és bánatának hü osztozó felese volt, tartsa meg Felséged gyermekeit, Felséged ezen legfényesebb gyémántjait és egész családját.

Nagy-Küküllőmegye törvényhatósági bizottságának, Segesvárt, 1880. évi augusztus hó 9-én tartott üléséből.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. aug. 21.

Helyi hirek.

— **Nyári szinház.** Tegnap zsufolt ház előtt került szinre először Várady Antal száz aranyos vigjátéka a „Tör“. A vigjátékot ismertetni fogjuk közelebbről, most csak az előadásra terjedünk ki. Kassai Czenczi vidéki kisbirtokost, Gyenes Faludit, Szacsvai Várit személyesiték még pedig kiváló sikerrel. Szacsvainé Boér Emma asszony hévvel játszott, s nehány jelenete tapsra ragadta a közönséget, Adél fiatal özvegyet alakitotta. — Teljesen meglepte a szinházlátogatókat a Kéler Ilona k. a. mult estei szereplése, Gerő Lina k. a.-t helyettesitette Teréz szerepében és pedig minden várakozást felülmulólag. A közönség nyilt jelenetben is elhalmozta tetszésnyilatkozatával. A vigjáték lefolytával Mátrai Béla által tervezett és rendezett „Szent István a nemzet első jóltevője“ ez allegoria lett bemutatva; Mátrai kihivásban részesült.

— **A törvényszéki** orvosi teendőknek a törvényszéki orvosi tanszéken leendő egyesitése tárgyában a miniszteriumban megállapodások jöttek létre: az igazságügyminiszter átirata folytán Trefort miniszter a maga részéről a kolozsvári m. kir. törvényszék területén felmerülő összes törvényszéki orvosi vizsgálatok végzésével első sorban dr. Ajtai Sándort a kolozsvári tud. egyetemen a törvényszéki orvostan és orvosi rendészet ny. r. tanárát és dr. Kerekes Gyulát az államorvostani tanszék tanársegédét jelölte ki oly hozzáadással, hogy ezek valamelyikének akadályoztatása esetében másodsorban a rendes törvényszéki orvos, vagy nem helybeli vizsgálatokra kiszállás esetén egy ott helyi orvos lévén igénybe vehető, a megbizást az igazságügyértől is közelebbről venni fogják.

— **Buzogány Aron** miniszt. titkár, mint a vallás- és közoktatási minister úr ő nagyméltóságának az erdélyi részekben rendezett magyarnyelvi póttanfolyamok megvizsgálása ára kiküldött biztosa, pár nap óta városunkban mulat. Tegnap (20-án) Várady Károly uj tanfelügyelővel d. e. fél 10 órától egész 12-ig meglátogatta az itteni tanfolyam mindkét osztályát, s próbavizsgálatot tartott. A vizsgálat olvastatáson, iratáson, nyelvtani elemzésen kivül a beszéd- és értelemgyakorlatokra s a magyarnyelv tanitásának módszerére is kiterjedt. Mind Buzogány biztos úr ő nagysága, mind a tanfelügyelő úr, a hallgatók részéhez magok intéztek kérdéseket, a melyekre adott feleletekből s az olvasottak szabatos elbeszéltetéséből örömmel meriték a lelkes éljennel fogadott látogatók azt a tapasztalatot, hogy a tanfolyamban részt vett tanitóknak legalább egy harmada jól érti s beszéli nyelvünket, s a más két harmada nagy többsége is szép haladást tett nyelvünk ismeretében, s igy e tanfolyam végeztével is szép számmal szaporodott azon román tanitók száma, kik már a jövő tanévben, minden nehézség nélkül kezdhetik meg iskoláikban a magyarnyelv tanitását. Megemlitjük még, hogy a vizsgálat befejezésekor a miniszt. biztos mind a tanfelügyelő úr emelkedett szellemü s lelkesitő hatásu beszédet intéztek a hallgatókhoz, melyben ugy a tanulók haladásáról, valamint a tanárok ügybuzgó munkásságról méltányló elismeréssel emlékeztek meg. Ministeri biztos úr városunkból utját Sz.-Keresztur és Szeben felé veszi, mindkét helyen meghallgatandó a vizsgák eredményét.

— **A kolozsvári dalegyletek szövetsége** a dalárvendégek tiszteletére 1880. aug. 22-én vasárnap a Lövölde helyiségeiben kettős zenekar közreműködésével tánczvigalmat rendez. Belépti dij: személyenként 1 frt. jelvényes dalároknak 50 kr osztr. ért. Jegyeket válthatni a dalárünnepélyi központi irodában (tőtér, iparosegylet háza) a tánczvigalom napján d. e. 9—12 óráig, d. u. 2—5 óráig, azontul a helyszinén. Kezdete este 6 órakor.

— **Diszlövészet.** A lövölde helyiségben holnap, vasárnap d. u. dalárvendégeink tiszteletére diszlövészet fog tartatni.

— **A dalárünnepélyi emlèklapokban**, a dalárvendégeink tiszteletére holnap este a Lövöldében a helybeli dalegyletek szövetsége által rendezendő tánczestélyről az van irva, hogy a szinházi diszelőadás után tog kezdődni. Kérjük tudomásul venni, hogy a tánczestély az összelődás után **6 órakor** veszi kezdetét, annyival is inkább, mivel kédvező idő esetében a tánczhelyiség a szabadban lesz. Salamon Sándor, rend. biz. titkár.

— **Pálmay Ilka** asszony jutalomjátéka a jövő hó elején lesz, a „Becsület szegénye“ fog szinre kerülni. Pálmay asszonynak, a szinházi karszemélyzet, névnapja alkalmából szerenádot adott.

— **A kolozsmonostori** m. kir. gazdasági tanintézet 1880/81-ik tanévre az I-ső éves tanfolyamban állami ösztöndijas helyet nyertek: Pálfi György, Demeter Sámuel, Bedő Béla, Fehrentheil Vilmos, Kaló András, Kelemen István és Szantner Lajos, VIII. gymn. osztályt végzett s érettségi vizsgát tett tanulók. Szabad helyet nyertek: Virágh Domokos VIII. g. o. s érettségi vizsgát tett tanuló, Fejér Károly, Szeberényi Gusztáv, Ujsághy Zsigmond, Bruszt Lajos és Seé László VI. osztályt végzett tanulók; miről nevezettek ezen uton is értesittetnek. A többi folyamodók kérvényei mai napon a posta utján visszaküldettek. K.-Monostor, 1880. aug. 19-én. Vörös Sándor, igazgató.

— **Gróf Karacsay Sándor** volt emigrans, a főuri körök kiváló szabadszellemü férfia, Aranykuton váratlanul elhunyt. Legyen béke a sokat hányatott élet bezárulta felett.

— **A „Bem-album“** szerkesztője az előfizetés határidejét szept. 15-ig megnyujtotta. Az előfizetési pénz Marosvásárhelyre a Bem-szobor bizottságához küldendő. Ára: füz. 1 frt; diszkötésben 2 frt.

Hazai hirek.

— **Ő felsége 50-ik születés napja** alkalmából ugy Alsófehér-megye mint N.-Enyed város közönsége is szokatlan ovatiókkal nyilvánitotta alattvalói hódolatát és ragaszkodását. Az ünnepély napját, aug. 18-át pár nappal megelőzőleg városunk közönsége, képviseleti közgyülésén ez örömünnep emlékére egy 10.000 frtos alapitványt tett, melynek rendeltetése egy városi polgár „menház“ alapjának magvául szolgálni s melynek kamatai — a 10.000 tőke további alapitvánnyal leendő gyarapodásaig — a városi szegények segélyezésére fordittatik. Augustus 17-én este az egész város kivilágittatott, mely alkalommal a városháza ragyogó fényben, Ő felsége transparent képével a középen — az utczákon fel s alá hömpölygő néptömegnek nem közönséges látványt nyujtott. 18-án reggel tartatott meg az ezen alkalomból egybehivott megye bizottsági közgyülés, mely elhatározta ő felségéhez hódoló és üdvözlő feliratot intézni. A közgyülésen megjelent diszes közönség a megye házától főispán ő méltósága vezetése alatt előbb a r. cath., később az ev. ref. és végül az ágostai hitvallásuak templomába vonult a diszszertartásokbani részvétel végett. Isteni tisztelet után vette kezdetét a hatóságok és intézetek tisztelgése a főispánnál, mit a főispáni, több mint 100 teritékre rendezett diszebéd, melynek folyamában a népszerü és lekötelezően szives házi gazda, a főispán emelt poharat Ő felségére, a felséges királyné, a Trónörökös Ő fenségére és az egész tenséges uralkodó családra. Felköszöntését harsogó éljenek és üdvlövések dörgése követték. E diszebéd képezte méltó záradékát a szép ünnepélynek, mely önkénytes kifolyása vala a elgalkotmányosabb érzelmü uralkodó iránti hódoló tisztelet és odaadó ragaszkodásnak.

— **Értesités.** Az „orsz. magy. gazdasági egyesület“ istvántelki földmives- és kertésziskolájánál az uj tanév megnyiltával október hó 1-én 10—12 tanuló a tanfolyamra felvétetik. — A tanfolyam 3 év. Felvétetnek bizonyitványokkal igazolt 14 éves ép, egészséges gyakorlati munkára alkalmas testalkattal biró s 4 osztályu népiskolát végzett ifjak. A felvett tanulók 150 frt. évi összegnek félévi részletekben való lefizetése mellett az intézetnél teljes ellátásban részesülnek. 4—5 tanuló számára ingyenes hely van fentartva, mely ingyenes helyek elnyerésénél az emlitett kivánalmak mellett vagyontalan árva fiuk előnyben részesülnek. Az emlitettnél nagyobb előképzettséggel biró ifjak a másod évre való felvételért is folyamodhatnak. Azon ifjak, kik magokat ezen intézetbe felvétetni akarják, folyamodványaikat szülői vagy gyámi engedélylyel, keresztlevéllel, orvosi és iskolai bizonyitványnyal ellátva alólirott igazgatósághoz f. évi sept. hó 15-éig küldjék be. Részletesebb felvilágositással és intézeti értesitővel szivesen szolgál az „Istvántelki földmives és kertésziskola igazgatósága.“ Istvántelken, u. p. Rákos-palota.

— **Hirdetmény.** Udvarhelymegye területén levő Etéden folyó évi augusztus 21-én uj postahivatal lép életbe, mely hetenként négyszer összeköttetést szekér-küldöncz-postajárat által Koronddal nyerend. Kézbesitési kerületét Enlaka, Etéd, Körispatak, Küsmöd, Martonos, Szolokma és Siklód képezik. E postahivatal a kitüzött naptól fogva levél- és kocsipostai küldemények felvétele- és kiadásával, 200 frtig terjedő bel- és 75 frtig terjedő külföldi (Németország, Helgoland, Schweiz) utánvételes küldemények 100 frtig terjedő utánvételi jegyek kezelésével, az Osztrák Magyar-Németország, Helgoland, Francziaország, Algir, Luxemburg, Olaszország, Schweitz, Belgium, Németalföld és Észak-Amerika egyesült államaiba 200 frtig terjedő utalványok felvétele és kiadásával van megbizva. Nagy-Szeben, 1880. augusztus 18-án. A m. kir. postaigazgatóság.

— **Szt.-István ünnepélye Erzsébetvároson.** Irják nekünk aug. 20-iki kelettel, hogy ama diszes isteni tisztelet után Szt.-István I-ső magyar király méltó ünnepélyét megtartandó 40 személyből álló, az igaz magyarság valódi zömét képező tagokból egybegyült társaságban ünnepélyes társas ebéd tartatott. E mellett különösen kiemelő lelkesedéssel párosult toasztok tartattak a hon és nemzet javára és jelesbjei kiemelésére. Megemlékezni szükséges, hogy a circumspectus saxo natióból egyedül Theil J. kir. ügyész ur vett részt ez ünnepélyen.

— **Udvarhelymegye** területén lévő Korondon folyó évi agustus 21-én uj postahivatal lép életbe, mely összeköttetést a Székely-Udvarhely és Parajd illetőleg Parajd és Sz.-Udvarhely kőzt naponként közlekedő szekérküldönczpostajárat által nyerend. Kézbesitési kerületét: Atyha, Arcsó, Firtosváralya, Korond és Pálfalva képezik. E postahivatal a kitüzött naptól fogva levél- és kocsipostai küldemények felvétele és kiadásával 200 frtig terjedő bel- és 75 frtig terjendő külföldi (Németország, Helgoland, Schveicz) utánvételes küldemények 100 frtig terjedő utánvételi jegyek kezelésével. az Osztrák-Magyar, Németország, Algir, Luxemburg, Olaszország, Schweiz, Belgium, Németalföld és Éjszak-Amerika egyesült államaiba 200 frtig terjedő utalványok felvétele s kiadásával van megbizva. Nagy-Szeben, 1880. augusztus 17-én. A m. kir. postaigazgatóság.

— **Azon értesitést** vesszük, hogy a Marosludas- beszterczei vasút vonat megtekintésére, — mely vonal nyomjelzése, a mennyiben az idő megengedi, javában folyt — a létesitő bizottság elnöke: Gróf Eszterházy Kálmán ur ő méltósága, az engedélyessel együtt szerdán folyó hó 25-én a mezőségre indul; — az utazási terv egyelőre következőleg állapittatott meg: Szerdán indulás Kolozsvárról marosludasra vasuton, onnan tovább szekérrel, meghálás az nap Záhon. — Csütörtökön f. h. 26-án Záhról — Nagyczégig, Pénteken f. hó. 27-én Nagyczégről — Beszterczéig, Szombaton f. hó. 28-án vissza Kolozsvárra. —

— **Megtébolyodott** irónő. Dominkovich Marie k. a., az Egerben megjelenő Mátravidék szépirodalmi lap szerkesztője, tegnapelőtt megőrült. A szellemes, ügyes tollu irónőn már régebb idő óta nyilvánultak sulyos agybaj jelei, de teljes erővel csak szerdán tört ki rajta a téboly. Okát a szomoru katasztrófának nem tudni.

CSARNOK.

Apróságok.

A szivarazó irnok.

Széchenyi István gróf szivartárczája mindig a legfinomabb külföldi szivarokkal volt telve. A magyar akademiának egyik félhavi ülésén, a gróf az előszobában hagyott felöltőjének zsebében feledte szivartárczáját; az egyik irnok ezt észrevéve, minden habozás nélkül, kivett egy szivart belőle s reá gyujtott. Vége lévén az ülésnek, a mint a gróf kijött, azonnal reá ismert szivarja illatjára s mosolyogva jegyzé meg, az égő szivarát az asztalra helyező irnok előtt:

— Ha orrom nem csal, uraságod ugyanazon gyárból veszi szivarjait mint én, azzal a különbséggel, hogy ön nálamnál sokkal jutányosabb árban kapja azokat.

A szórakozott müvész.

Beethoven gyakran ebédelt Bécsben, a lisztpiaczon levő „hattyu“ vendéglőben. Egy napon kétnegyed háromkor érkezve oda elfoglalta szokott helyét az asztalnál, anélkül, hogy valakit köszöntött volna.

A pinczér palaczk bort helyezett elébe, s az étlapot. Beethoven ketté szelte a tányéra mellett álló zsemlyét, zsebéből elővett egy jegyzőkönyvet, fejét balkarjára támasztotta, s e helyzetben maradott esteli hat óráig; akkor hirtelen felállt, s a pinczért előszólitotta: Fizetni akarok.

— Uram, ön sem nem evett, sem nem ivott ma semmit, felelt a pinczér.

— Ez sem baj! szólt Beethoven s kalapját véve távozott.

Irnok és iró.

Midőn az öreg Dumas Sándor még ifjoncz volt, a vidéken irnokoskodott; egy izben Párisba rándult, hol szerencsés volt Leuwien barátja által Talmának bemutattatni, épen azon perczben, midőn a nagy szinész a „Scylla“ előadása után egész csapat drámairó társaságában öltözdéjében időzött még.

Talmának az ifju Dumas igen megtetszett, s kérdezte tőle, mit mivel a vidéken.

— Alig merem megmondani, felelt sohajtva Dumas, irnok vagyok egy jegyzőnél.

— Oh! sebaj az! viszonzá Talma; Corneille is irnok volt egy ügyvédnél; uraim bemutatok önöknek egy jövőbeli Corneille-t.

Dumas tülig elpirult.

— Érintse meg homlokomat, szólt Talmához, az majd szerencsét hoz nekem.

Talma az ifju fejére tette kezét.

— Nos tehát! kezdé el a nagy müvész, én téged Dumas Sándor, költőnek avatlak fel a Shakespeare, Corneille és Schiker nevében.

Most térj vissza a vidékre, foglald el helyed ismét az irodában, és ha valódi hivatás van benned, akkor a költészet angyala bár hol vagy is, megragad hajadnál fogva, mint Habakuk prófétát, s el visz oda, hol feltárul előtted a dicsőség utja.

A fuvola készitő.

A halhatatlan Mozárt,[1] „Varázs fuvolája“ kiadatása után csakhamar levelet kapott egy fiatal embertől ily tartalommal:

„Kedves Mozárt ur: Azt hallottam, hogy ön igen jó fuvolákat készit; készitsen kérem számomra egyet, akár puszpáng, akár ébenfából, csakhogy jól lehessen rajta tujni, mert zenemesterem annyit dorgál, hogy már halálra meguntam. Mindig azt mondja, hogy nem tudok semmit, nekem pedig ugy tetszik, hogy fuvolám nem ér semmit s ez az oka.

Tisztelettel sat.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és érték-tőzsdén

1880. aug. 21.

Magyar aranyjáradék	109.15
Magyar vasuti kölcsön	125.—
Magyar kel. vas. államkötv., I. kibocsátás	93.—
Magyar kel. vas. államkötv., II. kibocsátás	100.—
Magyar kel. vas. államkötv., III. kibocsátás	97.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	94.
Magyar földtehermentesitési kötvény záradékkal	93.—
Temes-bánáti földtehermtesitsi kötvény	93.
Temes-bánáti földteherm. kötv. záradékkal	93.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	92.
Horváth-szlavon földtehermentesitési kötv.	——
Magyar szőlődézsma váltsági kötvény	94.
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	112.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.—
Osztrák járadék papirban	32.65
Osztrák járadék ezüstben	273.60
Osztrák járadék aranyban	88.
1860-iki osztrak államsorsjegyek	103.—
Osztrák-magyar bankrészvény	829.—
Magyar hitelbank részvény	257.
Osztrák hitelintézet részvény	275.40
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	554—
20 frankos arany	936—
Német birodalmi márka	57.70
London (3 havi váltókért)	11775.

A budapesti árutőzsde hivatalos árjegyzetei

1880. év aug. hó 21.

	Minőségi súly Hectoliterenként klgr.	Ára 100 klgr.-nak frt. kr. frt. kr
Búza:		
Bánsági	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	11 15.— 20
Tiszavidéki	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	11 — 15 05
Pestvidéki	72·8—74·6	10 50
„	76·4—78·3	10. 95 11 —
Fehérmegyei	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	10 65
Bácskai	72·8—74·6	
„	76·4—78·3	—. — — —
Rozs:		
Magyar	70 —72	8.70. 8 90.
Árpa:		
Takarmány	60 —62	6. — 6. 15
Maláta	62 —68·7	6. 75 8. 50.
Zab:		
Magyar	36·4—40·1	9.40. 9.60
Tengeri:		
Bánsági	— —	60 90. 6 59
Másnemü	— —	80.— 6 56
Repcze:		
Káposzta	— —	12 —. 12. —
Bánsági	— —	12 — 19. —
Köles:		
Magyar	— —	
Szokvány:		
Buza tavaszra szállitandó	------74·7	10 48. 10 52.
Buza Szempt.—Októb. szállitandó	— —1	10 10. 10 15.
Rozs tavaszra szállit.	69·2------	— —. — —.
Tengeri Máj.—Jun. szállitandó	— —	5.60 5.65.
Repcze káposzta Aug.—Szept. szállitandó	— —	12 —. 12. —
Repcze bánsági Jul.—Aug. szállitandó	— —	— —. — —
Szesz (nyers) 100 Liter százalékként	— —	35.—.—36.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Pályázat.

Két ösztöndij egyenként 200 frt adatik oly a volt Szászföldről és első sorban a volt Szerdahelyszék és Ujegyházszék, vagy ezek főhelyeiről származó iparos ifjak részére, kik a mennyiben lehet, egy algymnasiumot egy alrealiskolát, vagy egy főnépiskolát, minden esetre pedig egy, a szász egyetem által fentartott ipar-iskolát is jó eredménynyel látogattak és végezték és magukat kötelezik, saját szakmányukban való gyakorlati és elméleti tovább képeztetésük czéljából egy évet külföldön tölteni.

Ezek elnyerhetése iránti feltételek a fent elősoroltakan kivül:

a) Iskolai bizonyitványok bemutatása jó tanulás eredményéről.

b) Hivatalos bizonyitvány által kimutatása annak, hogy a pályázóknak a segélyezés szükséges.

Az ösztöndijak fele részei azok engedélyezése után azonnal kifizettetnek, a másik fele részei hat hónappal később.

A segélyezett ifjak kötelesek az ösztöndij második felerésze iránti kérelmeikhez mellékelni, a tanusitott munkásságról szóló bizonyitványt, és egy rövid jelentést arról, hogy idejüköt mikép használták fel, hol dolgoztak és hogy az ipar teren minő tapasztalatokat szereztek.

Egy ilyszerü jelentés elváratik a segélyezettől hazájába visszatérte után is. (330) 3—3

A szabály szerint felszerelt pályázati kérelmek legkésőbb **szeptember 15-kéig** ide beküldendők lesznek.

Nagy-Szeben, 1880. augusztus 10.

A szász egyetem központi hivatala.

A legkönnyebb és legjobb alkalom nyereményeket elérni.

Huzás már augusztus 31!

az állam ellenőrzése mellett.

A legritkább

sorsjegy-különlegesség

az 1845. évi

badeni államsorsjegyek.

Azok rövid idő alatt teljesen kisorsoltatnak, ennélfogva minden még létező sorsjegynek mulhatlanul huzatnia kell.

Minden sorsjegy biztos nyeremény.

20,000 nyeremény.

Összérték 680,000 bir. márka aranyban

Minden nyeremény levonás nélkül aranyban fizettetik ki.

Huzási lajstromokat ingyen és bérmentve küldünk szét. — Bélyegzett részjegyek, melyek mulhatlanul huzatni fognak, 13 frtjával o. é.

KORITZ ANTAL és TÁRSA

bankháza Budapest, váczi-utcza 16. szám.

Az 1845-iki badeni sorsjegyek **főnyereménye** f. é. mártius 31 nálunk nyeretett. (332) 1—3

Ó v á s!

A gyors és tökéletes gyógyhatásu tulajdoságai által **fül-hurut, fül-szaggatás, nehéz hallás, fül csengés és fül-folyás** betegségeknél nagy hirnévre vergődött, és számos orvosi tekintély kitüntető elismerésben részesült ugyszintén száz meg száz kigyógyult fülbeteg hálairatai által kitüntetett, és még eddig senkitől fölül **nem mult**

Schmidt G. fő-törzsorvos

Schutzmarke

Ober-Stabsarzt und Physikus Dr. G. Schmidt

fül-olaja

csak akkor valódi, ha minden üvegen és a piros boritékpapiron a mellette álló óvó-jegy látható.

Ellenkező esetben a gyártmány hamisitott. Ez oknál fova a vételnél arra kéretik figyelni. — Azonkivül minden üvegen a főraktár czége („Th. Jacobi Hamburg.“) és az öntokon dombornyomatban

„Oberstabsartz á. Physikus Dr. Schmidt“

látható.

(334) 1—4

Ára egy üvegnek használati utasitással 2 frt, és valódi hamisithatlan minőségben kapható:

Kolozsvártt Széky Miklós gyógyszertárában.

TANNINGENE.

Olomtól mént ártalmatlan haj festanyag

ősz, fejér, veres hajnak, szakálnak és szemöldöknek a legegyszerűbb módon egyszer használva egészen megbizható és biztosan hibátlanul ragyogó szöke, barna vagy fekete szinét ismét visszanyeri a haj, mint a milyennel őszülés előtt birt, és a mely szinét sem fürdő, sem gőzfürdő többé el nem veszi. Ára 2 frt 50 kr.

Dr. Landauer illatos hajbalzsama,

garántirozott és teljesen megbizható szer, hogy a haj hullását kétszeri használat után megakadályozza és növését előmozditsa. Ára 1 frt.

SZEPLŐ

májfolt, fakadék, böratka, arczvörösség napégetés és a bőr minden hibája

Dr. Tobias eau miraculeuse antéphélique-je

ltal a bör alatt levő festanyag felszivása útján eltávolittatik és a legdurvább és érdesebb bőr egy éj alatt puha, fejér és sima esz. 1 frt 50 kr.

Az eredeti keleti rözsatej,

Rusz Károly, gyógyszerésztől

nemcsak hosszu használat után, hanem rögtön oly puha, ragyogó fejér, ifju frisseségü szint ad, a milyet semmiféle szer sem képes; eltávolitja a redőt mindenféle sárga és barna szint, s minden testrészre alkalmas. Ára 1 frt.

Az itt felsorolt speciálitások lelkiismeretesen meg vannak vizsgálva, kezesség mellett ártalmatlanok s valódilag csak

Rusz Károly örököseinél (J. Czerny Antal),

Bécs, I. Wailfischgasse 3, kaphatók.

Raktár: Dr. Hintz György urnál Kolozsvártt. 213 10—12

Egy középtanodai oklevéllel biró tanárjelölt tanulók mellett, helyben vagy vidéken kiván alkalmazást találni.

Megkeresések **A. B.** alatt a **kiadó** hivatalba intézendők.

(334) 1—4

Biztosan hat a „**tyukszem és sümölcs ellen**“ a Koncz Ármin, gyógyszerész által készitett „TYUKSZEM ES SÜMÖLCS IRTÓ-SZER“, mely minden égető, vagy étető szertől ment és fájdalom nélkül gyógyit. Ára 1 üveggel 60 kr. Bárhova bérmentve. Sz.-Udvarhelyről 1 frt. **Hatásáért kezeskedem!**

Koncz András,

gyógyszerész.

Kapható: **Kolozsvár minden gyógyszertárába, és a vidék nagyobb gyógyszertáraiban.** (331) 3—5

KORIK BÉLA

tekintélyes zongora és orgona gyárak megbizottja.

Ajánlja a tekintélyesebb czégektől származó ujabb szervezetü orgonákat és zongorákat gyári áron, valamint javitottakat a legjutányosabb áron; elfogad bárminéven nevezendő **orgona, zongora és hármonium javitást és hangolást**, a melyek a legjobban és legpontosabban intéztetnek el, **az orgonákért 5 évi és a zongorákért, az általam kiadott utasitáshoz tartva 10 évi jót állást vállalok.** Utasitás a zongora jó karban tartásához czimü lap kapható dij nélkül, vidékre bérmentesen Demjén és Demeter urak kereskedésében, valamint nállam. (263) 7—*

Tisztelettel

Korik Béla.

Bel-Szénutcza 2. szám gróf Rhédey-ház.

---

100 kilo ‚hydr.‘ vizhatlan mész 3 frt 75.

100 „ valódi portlandi cement 6 frt 50.

Található készpénz fizetés mellett Kolozsvártt

BOKROS ÁDÁM

vas- és fűszerkereskedésében.

(258) 9—*

Kitüntetve a párisi-, bécsi-, szegedi-,

Ferenczi Ignácz

elsőnek elösmert és legnagyobb

czipő-üzlete.

Főtér 26 sz. Dr. Hincz György gyógyszertára mellett.

kecskeméti-, sz.-fehérvári- és deési kiállitásokon.

Urak, nők és gyermekek részére kiváló saját készitményeim; versenyképesek bármely világvárosával csinosság és tartósság

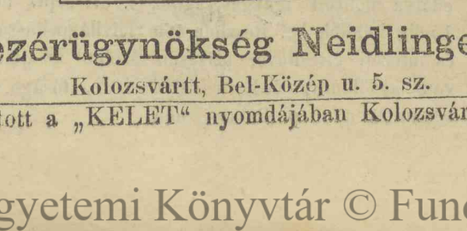

tekintetében, mire a n. é. közönség figyelmét felhiva, bátor vagyok a hazai ipar pártolását kérni

tisztelettel

Ferenczi Ignácz,

(24) 5—*

AZ EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK

LEGJOBBAK A VILÁGON

5 Forint részletfizetés mellett HAVI

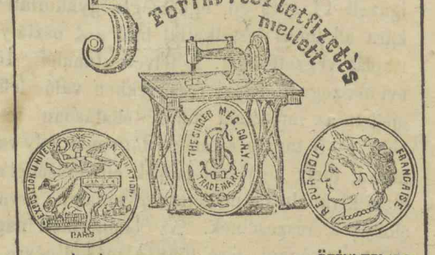

AZ UTÁNZÁSOK ELLEN ÓVAKODÁS AJÁNLTATIK

ÖTÉVI TELJES JÓTÁLLÁS

NEW-YORKI

MINDEN EGYES GÉP A SINGER TÁRSAK TÓL. EZEN GYÁRI JEGYET VISELI

Vezérügynökség Neidlinger G.

(281) Kolozsvártt, Bel-Közép u. 5. sz. 21—54

Az ipar- és kereskedelmi akademia

(262) **Gráczban** 3—*

ez évi szeptember 16-án 18-ik iskolai évébe lépik. Az intézet két szakosztályból áll, **a kereskedelmi és kereskedelmileg iparos szakosztályból**; gondoskodik a tanulók alapos elméleti és gyakorlati kiképzéséről.

Az akadémiát vég etteknek joguk van, az egy évi önkéntes szolgálattételre, ha beléptők előtt az algymnasiumot, vagy az alreáliskolát jó eredménnyel végezték. Oly tanitványok részére, kiknek a fenti előkészültségök hiányzik, rendelkezésül áll **egy külön elékészitő tanfolyam az önkéntesi vizsga készülésére.**

Minden egyéb kérdésekre u. m. **felvétel, elhelyezés** stb. kimeritő felvilágositással és ajánlatokkal szolgál,

Az ipar- és kereskedelmi akadémia igazgatósága Gráczban.

Dr. ALWENS, igazgató.

Több kiállításnál kitüntetett.

BUDAPESTI BUTOROK.

Asztalos és kárpitos butorok

több száz szoba berendezésére

a legolcsóbb ár mellett és csak is solid és megbizható készitményü nagy készletben

Steinbach Sándornál

(312.) kárpitos és butorkészitő 2—10

Budapesten Ferencz-József-tér 6 sz.

a láncz-hid átellenében

Kiházasitás berendezéseknél, különös tekintetbe vétel.

Az ujonnan mérsékelt árjegyzék ingyen.

BUDAPESTI BUTOROK.

Több kiállításnál kitüntetett.

Hétfőn aug. 23-án utoljára látható

a nagy állatsereglet.

A legnagyobb, mely hasonnevü utazóknál előfordulhat.

Magában foglal minden világrészbeli állatokat.

Nyitva áll reggeli 8 órától esti 9 óráig.

Az összes ragadozó állatok etetése délután 6 órakor.

Keresztetik egy fehér juhász kutya és több fehér bivaly borju.

tisztelettel

(289) 3—3 PASSOG.

Figyelmet!!!

Van szerencsém a n. é. közönséggel u. m. a n. érd. egyetemi ifjusággal tudatni, hogy az üzletemben lévő árúczikkeknél nagy ár leszálitás történt.

	frt kr.
1 posztó gyermek kalap	1.10
1 férfi posztó kalap	1.60
1 férfi kemény kalap 2.50-től 3 f.	
1 pár gyermek fél czipő	80
1 pár gyermek füzős félczipő	1.40
1 pár gyermek czugos czipő	1.30
1 pár fiu bőr czugos czipő	3.30
1 pár női czugos bőr czipő	2.80
1 pár női czugos brünel czipő	3.30
1 pár férfi bőr czipő	4.—
1 pár glassé férfi kesztyü	95
1 pár női glassé 3 gombu	1.—
1 drb esőernyő	95
1 drb szőr esőernyő rugóval	1.60
1 drb selyem esőernyő rugóval	4.—
1 drb szines oxford ing	70
1 drd sima fmum ing	1.40
1 drb finom lábravaló	90
1 gyermek fedeles szekér	6.80.
12 inggomb, fekete	5
8 matring király gyapott	1.35
8 matring pottendorfi	70
12 karika gépczérna	65
12 karika finom czérna	85
1 napraforgó szappan	40
1 eszéki szappan	65
1 eszéki kenőcs	40
50 árkus levélpapir	30
50 levél boriték	15
25 varó tő	4
25 varó tő arany foku	8
12 tyukszem gyürü	20
20 matring varró czérna	10
12 réz iró penna	5
12 penna tartó	5

Mindezeken kivül gondolható galantia, nürnbergi és rövid áruczikkek nagy választékban kaphatók.

Kohn Lajos,

(117) 23—52 Főtéren Br. Jósika ház alatt.

Gergely Ferencz

fűser-, gyógyanyag- és festék-üzlete.

Kolozsvártt, főtér 20. szám a „TÖRÖK“-höz.

Ajánlja dúsan berendezett raktárát a legmérsékeltebb árak és pontos szolgálat biztositása mellett.

finomitott **czukor**, a legkedveltebb faj **kávék, kásák, déli-gyümölcsök**, mindennemü **fűszerek**, nizzai **saláta-olajok**, friss **disznózsir**, legfinomabb **gőzmalmi-lisztek, naponta friss vaj**, franczia **chocoladék, czukor-csemegék**, bel- és külföldi **borok, magyar- és franczia-pezsgők** angol **rumok, theák, liqueurök**; **valódi amerikai-petroleum, ligroine, milly-** és **stearin-gyertyák**, tisztitott **lámpaolaj** és minden szükséges háztartási czikkek.

Egyetlen **nagy raktár gyógyanyag áruk, technikai és gyógyvegytani termékek**, legujabb **kötőanyag-szerek, drainagok, Bougies & Catheder, orvosi müszerek** bel- és külföldi **gyógykülönlegességek** és minden e szakmához tartozó szerekből a legjutányosabb árakon.

Külön berendezett dús raktár

mindenféle száraz és olajba törött festékekből,

ecsetek, firneiszok, belföldi és angol **lakkok, bronz-festékek, arany- és ezüst-lapok**.

Továbbá az általánosan kedvelt

angol szobapadló olaj lakkfesték

tetszésszerinti szinben, 1 kiló 1 frt 40 kr., melyből **6** négysz. **meterre egy kiló** elegendő, **gyorsan szárad, fénye tartós és szép s festésre készen szolgáltatván ki**, bárki által is könnyen felfesthető.

Gyári raktár és folyton friss készlet

Kufsteini vizhatlan cement-mész- és perlmoosi portland cementből

minden versenyt felülmuló olcsó árakon.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. — A legolcsóbb árak, mintaszerü, pontos, figyelmes és szolid szolgálat biztositása mellett vagyok

(324) 4—10 alázatos tisztelettel GERGELY FERENCZ.

Nyomatott a „KELET“ nyomdájában Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.